

der, der har engelsk undervisningsprog, hvilket dog ikke forringer intentionerne og opfyldelsen af dem i dette fortrinlige værk.

Ruth Heikiær Jensen

Carl Rathjens, Carl Troll & Harald Uhlig (Hrsg.): Vergleichende Kulturgeographie der Hochgebirge Südasiens.

(Erdwissenschaftliche Forschung, Bd. V). Franz Steiner Verlag, Wiesbaden 1973. 186 s. + 32 pl., 28 fig. 21,5×29 cm. 80 DM.

Det overordnede synspunkt for dette værk kan afledes af det arbejde, der er udført af IGU-kommissionen for de eurasiske bjergområders landskabsøkologi. Overført til kulturgeografi bliver landbrugs- og græsningssystemers regionale og højdebetingede udformning det centrale, og bogen indeholder 19 overvejende tyske forskeres bidrag til sammenlignende studier over disse emner i bjergområderne fra det østlige Tyrki til Himalayas østlige udløbere i Yunnan og Thailand. Stoffet falder i tre dele. Først dyrkningssystemer, hvorunder studiet af landbrugsfællesskab har meget stor almen interesse. 2. del indeholder 8 afhandlinger om risbrug, dels lokaliserede typer dels klassifikationsforsøg, mens 3. del omhandler typer af nomadisme i hele området, transhumance i Nepal og permanent kvægbrug eksemplificeret ved Nuristan.

Ruth Heikiær Jensen

B. N. Sinha: Industrial Geography of India.

The World Press Private Ltd., Calcutta 1972. 320 s., 136 tabeller, 14 tavler, 60 fig. 27,5×22 cm. Rs 60.00, \$ 15.00, £ 5.50.

Bogen er en uhyre traditionel økonomisk-geografisk oversigt over indisk industri (inkl. minedrift og plantagedrift), gennemgået branche for branche. Der gives oplysning om den historiske udvikling, lokaliseringsmønstret, produktionens og virksomhedernes størrelse m. v. Selv om bogen er udkommet i 1971, er de nyeste oplysninger fra midten af 1960'erne.

Såvel afsnittene om de enkelte industrigrene som introduktionsafsnittet indeholder overvejelser om den fremtidige udvikling, der som helhed virker lidet un-

derbyggede. Ifølge forfatteren går de fleste brancher en strålende fremtid i møde. I nogle betragtninger over den regionale skævhed i den industrielle udvikling anføres forholdet mellem industribeskæftigelsen og staternes areal som indikator for skævheden.

Bogen er et eksempel på en udbredt, bevidstløs-beskrivende og godtkøbs-filosofierende form for økonomisk geografi. Alligevel indeholder den en mængde anvendelige oplysninger fordelt rundt om i teksten og især i de mange tabeller, diagrammer og kort.

Steen Folke

Reid A. Bryson & Kenneth Hare (eds.): Climates of North America.

World Survey of Climatology, Vol. 11). Elsevier Scientific Publishing Comp., Amsterdam 1974. 420 s., talr. fig., kort og tabeller. 21,5×30 cm. 137 Dfl.

Det hermed foreliggende bind udgør nr. 11 i rækken af ialt 15 bind i serien: World Survey of Climatology, (se anm. GT 70. bd. 1971 og 73. bd. 1974). Opbygningsmæssigt adskiller dette bind om Nordamerikas klima sig ikke fra seriens øvrige bind, i indledningskapitlet behandles således overordnede elementer som den atmosfæriske cirkulation, idet verdensdelen betragtes under ét. De efterfølgende 3 kapitler omhandler klimaet i delområder, her Canada og Alaska, den resterende del af USA samt Mexico, hver enkelt kapitel er efterfulgt af klimadata fra udvalgte stationer, disse data er arrangeret efter samme skema som er benyttet i de øvrige bind.

Kapitlet om Canadas og Alaskas klima er afgjort bogens bedste, ud fra en række kort, som alle er i samme format (A5) belyses her fordelingen af de enkelte meteorologiske/klimatologiske elementer, og ved hjælp af energibalancebetragtninger lykkes det at sammenfatte elementerne, således at det ikke blot virker som en op-hobning af data. Et af resultaterne af energibetragtningerne, som tydeligvis er inspireret af den sovjetiske klimatolog Budyko, er kortene over nettostrålingen som på årsbasis viser sig at være positiv for hele området. Fremstillingen af klimaet i den øvrige del af USA er ikke så skarp; gennem et stort antal kort og tabeller præsenteres variationen i elementer fra de mest centrale som solstråling til de mere perifere som antal dødsfald ved

lynedslag, alligevel savnes et element som nettostråling belyst. Kapitlet om Mexicos klima er både i omfang og indhold begrænset i forhold til de omtalte kapitler, således dækker fordelingskortene kun variationer i temperatur og nedbør.

Anvendeligheden af denne bog som en del af et opslagsværk er blevet stærkt forøget ved den standardisering der har fundet sted af tabeller og enheder (meter og °C), men det ville være ønskværdigt om dette var nået endnu længere, således at de enkelte kapitler var opbygget over samme model, hvilken især udmærket kunne være den canadiske.

Henrik-Sogaard

Howard F. Gregor: An Agricultural Typology of California.

Geography of World Agriculture, 4. Akadémiai Kiadó, Budapest 1974. 107 s., 16 fig., 11 pl. 24×17 cm. \$ 6.60.

Howard F. Gregor er afgjort en kapacitet på landbrugsgeografiens område og specielt det californiske landbrug, som han har behandlet i flere tidligere artikler. Typologiseringen er den af U.S. Census of Agriculture benyttede, som der i øvrigt ikke er rørt ved. Skildringen af de enkelte landbrugstyper lægger især vægt på lokaliseringsforhold og konkurrenceforhold, kun i ringe grad på økonomi, endside på økologi. Således gøres der meget lidt ud af vandingsproblematikken. Det er også småt med produktions- og værdital. De få, der er, stammer fra U.S. Census of Agriculture, 1964, og man står derfor noget usikker over for værdien af bemærkninger som, at forbruget af svinekød i California er gået ned med over 70 % siden 1951 (til hvornår?). Men selv om det er perioden 1934-54, der specielt refereres til, er der ingen grund til at betvivle, at skildringen også har aktuelle kvaliteter, selv om de ikke er udmøntede i tal.

Viggo Hansen

Henry Morton: Skitsebog og Dagbog fra Dansk Vestindien 1843-44.

Dansk Vestindisk Selskab 1974. 184 s., talr. tegn. og akvareller. 32×22 cm, kr. 180.-.

I vinteren 1843-44 berejste amerikaneren Henry Jackson Morton de dansk-vestindiske øer. Han var præst i Philadelphia, en

klog mand med et stort talent som tegner og med evnen til at kunne omgås en guvernør, en plantageejer og en arbejdende neger.

Hans tegninger og dagbog giver et indtagende bidrag til kundskaben om øerne på det tidspunkt, da den »rige tid« er ved at være slut. Tegninger og beretning blev glemt, indtil »St. Croix Landmarks Society« fik fat på ca. 60 tegninger og lod det foreliggende værk udgive i samarbejde med »Dansk Vestindisk Selskab«.

Sophie Petersen har i sit værk »Danmarks gamle Tropekolonier« Kulturgeografiske Skrifter, Bd. 4, 1964, i fig. 173 gengivet en tegning, der da tilhørte dr. theol. Holger Lawaets, som i årene 1889-1964 var præst i Christiansstad på St. Croix. Denne tegning hænger nu på museet på Kronborg. Den fremstiller guvernør Peter von Scholten på sit kontor i Christiansstad. I Mortons bog s. 37 har man en skitse af von Scholten siddende på kontoret. De to billeder er set fra samme sted, udstyret er næsten det samme. Klokkeren er det samme, ca. 11:10, men ordonnanzen på skitsen er ikke medtaget i den fuldførte tegning. Mon ikke sagen har følgende forløb: Henry Morton har først tegnet skitsen nr. 37, derefter gennemført figurbilledet s. 39 og til sidst den udarbejdede tegning, som nu er på Kronborg. Der ville ikke være nogen overraskelse i, om Morton havde givet von Scholten en sådan gave. Et andet problem er så: Hvorledes har dr. Lawaetz fundet og erhvervet billedet?

Niels Nielsen

Colin G. Clarke: Jamaica in Maps.

University of London Press, Ltd., London 1975. 104 s., talr. kort og fig. 27×22 cm. £ 2.50.

Denne interessante bog kommer i en serie, der behandler en række lande ved topografiske og især tematiske kort med tilhørende tekstforklaring. Siden 1970 er således udkommet tilsvarende bøger om Sierra Leone, Zambia, Tanzania, Liberia og Malawi. Forfatteren er lecturer i geografi ved Liverpools universitet, og kartografien skyldes A. G. Hidgkiss sammesteds.

Temaerne er så at sige de samme som ved store nationale atlas. Man begynder med beliggenhed, relief, geologi, klima, jordbund og vegetation, fortsætter med

befolkningsforhold, sociale forhold, bebyggelse, urban geografi, landbrugsgeografi, industrigeografi, samfærdsel, udenrigshandel osv. Til hver side med kort og evt. diagrammer svarer mindst i modstående side med tekst. Alle kort og diagrammer er holdt i sort/hvidt. En fyldig bibliografi slutter værket.

»Jamaica in Maps« er i miniatureformat et nationalt atlas over den 11.500 km² store Ø med knapt 2 mill. indbyggere. Alt væsentligt, som en geograf kan ønske, er medtaget, men udstyret er enkelt og upretentiøst. Bogen er derfor billig. I virkeligheden en udmærket løsning på problemet med at fremstille tematiske, nationale atlasværker i en økonomisk overkommelig, men samtidig fagligt fuldt forsvarlig form.

Aage Aagesen

Henry S. Santeford & James L. Smith: Advanced Concepts and Techniques in the Study of Snow and Ice Resources.

National Research Council, Washington 1974. X, 789 s., talrige ill. 15×23 cm.

Bogen er USA's bidrag til udviklingen af moderne sneforskningsteknik som resultat af undersøgelsesmetoder anvendt i USA under den internationale hydrologiske decade. Den rummer 12 afhandlinger om betydningen af sneforskning, 12 om repræsentationen af snedata, 13 afhandlinger og sne- og iskarakterer, 7 om den radarteknik, der kan anvendes og 13 om anvendelsen af remote sensing til kortlægning af snedækkets udbredelse, endvidere er isotop og kernefysiske metoder gennemgået i 9 afhandlinger, hvortil kommer en række afhandlinger, som falder uden for de ovenfor nævnte rammer. En gennemgang af de enkelte afhandlinger og diskussioner tillader pladsen ikke. Man må nøjes med at konstatere, at bogen er en virkelig milepæl i sneforskningsundersøgelserne og vil også fremover blive »håndbogen«, som ikke kan undværes.

Børge Frøstrup

Vivian C. Bushnell & Melvin G. Marcus (eds.): Icefield Ranges Research Project.

Scientific results. Vol. 4. American Geographical Society, New York 1974. 385 s., ill. og fotos. 21,5×28 cm. \$ 16.00.

Udgivelsen af rapporterne med resultaterne af de amerikanske Icefield Range undersøgelser skrider planmæssigt frem. Dette fjerde bind indeholder ligesom de andre en række korte rapporter og afhandlinger, ialt 44, samt et kort over undersøgelsesområdet landskabsformer.

Afhandlingerne er baseret på studentopgaver og licentiatarbejder, og det er vanskeligt at fremhæve den ene for den anden. Af vigtighed i dette hefte er måske særlig de klimatologiske og hydrologiske afhandlinger, hvorimod de biologiske artikler forekommer mere traditionelle. Det må med glæde konstateres, at afhandlingerne i det foreliggende bind i højere grad end tidligere tillige inddrager undersøgelsesresultaterne i videre sammenhæng med det øvrige Alaska, og det er derfor også med fuld ret, at bindet er dediceret til Yukon Territoriets Folk. Ice Field Range projekter har virkelig været med til at åbne dette vanskeligt tilgængelige område for videnskaben.

Børge Frøstrup

Terah L. Smiley & James H. Zumbege (eds.): Polar Deserts and Modern Man.

The University of Arizona Press, Tucson 1974. 173 s., ill. 23×31 cm. \$ 11.50.

Bogens titel er specialiseret og meget ambitiøs, fordi man i virkeligheden ved meget lidt om de specielle processer, som foregår i en arktisk ørken. Selv taget i betragtning at det amerikanske ord desert normalt oversættes til det danske ørken, men at det i virkeligheden er et betydeligt videre begreb, må det dog siges, at bogen ikke specielt omhandler de arktiske ørkener, men mere generelt de arktiske områder. Bogen er skrevet af en række førende amerikanske eksperter i Arktis og Antarktis, og i følge William S. Benninghof er de arktiske ørkener her defineret som de områder, der er isfrie, hvor den årlige nedbør er under 25 cm, og hvor middeltemperaturen for varmeste måned er lavere end 10°. Definitionen er uheldig, idet man kommer til at medtage en række af de nordgrønlandske kystområder med udpræget maritimt klima, og på den anden side udelukker så udprægede arktiske aride områder, som sandsletterne ved Sønder Strømfjord og de østgrønlandske vindprægede tørgeområder.

Det fremhæves med rette af den ame-